



Seat No. : _____

NR-101

November-2025

B.A., Sem.-III

SEC-236 : Sanskrit
(Shodasha Samskara)
(As per NEP-2020)

Time : 1:00 Hour]

[Max. Marks : 25

1. જાતકર્મસંસ્કાર અને અન્નપ્રાશનસંસ્કારવિધિ સમજાવો. 10
Explain the ceremony of જાતકર્મ and અન્નપ્રાશન.
અથવા / OR
નામકરણસંસ્કાર અને નિષ્ક્રમણસંસ્કારવિધિ સમજાવો.
Explain the ceremony of નામકરણ and નિષ્ક્રમણ.
2. ચૂડાકર્મસંસ્કાર અને કર્ણવિધસંસ્કારનું મહત્વ સમજાવો. 10
Explain the importance of ચૂડાકર્મ સંસ્કાર and કર્ણવિધ સંસ્કાર.
અથવા / OR
ઉપનયનસંસ્કાર અને વેદારંભસંસ્કારનું મહત્વ સમજાવો.
Explain the importance of ઉપનયન સંસ્કાર and વેદારંભ સંસ્કાર.
3. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ પાંચ) 5
Fill in the blanks by choosing the correct option : (Any five)
(1) વેદારંભસંસ્કારની શરૂઆત _____ થી થાય છે.
વેદારંભ સંસ્કાર begins with _____.
(A) સ્વસ્તિમન્ત્ર (B) ગાયત્રીમન્ત્ર (C) ગણેશ સ્તવન
(2) ઉપનયનસંસ્કાર _____ થી સંબંધિત છે.
ઉપનયન સંસ્કાર is associated with _____.
(A) યજ્ઞોપવીત (B) જીવનશાસ્ત્રમ્ (C) મુળ્ડનવિધિ

- (3) ચૂડાકર્મસંસ્કારમાં ચૂડા શબ્દથી _____ અભિપ્રેત છે.
_____ is understood by the word “ચૂડા” in ચૂડાકર્મ સંસ્કાર.
(A) કઙ્કણ (B) કેશ (C) નૂપુર
- (4) બાળકની અન્નપ્રાશન વિધિ જન્મના _____ મહિને કરવામાં આવે છે.
અન્નપ્રાશન ceremony of a child is indicated at _____ month after birth.
(A) ષષ્ટે માસે (B) નવમે માસે (C) અષ્ટમે માસે
- (5) નામકરણ સંસ્કારમાં પુરૂષોનું નામ _____ અક્ષરોનું હોવું જોઈએ.
In નામકરણ સંસ્કાર, name of a male child should possess _____ letters.
(A) યુગ્મ (B) અયુગ્મ (C) અષ્ટાક્ષર
- (6) બાળકનો નિષ્ક્રમણ સંસ્કાર જન્મના _____ મહિને કરવામાં આવે છે.
નિષ્ક્રમણ સંસ્કાર of a child is observed in _____ month after birth.
(A) ચતુર્થે (B) પચ્ચમે (C) ષષ્ટે
- (7) સમાવર્તન સંસ્કાર _____ પછી થાય છે.
સમાવર્તન સંસ્કાર is initiated after _____.
(A) વિવાહ (B) વેદાધ્યયન (C) જન્મ

NR-101

November-2025

B.A., Sem.-III

SEC-236 : Sanskrit (Optional)

आयुर्वेद : चरकसंहिताया प्रथमस्थानस्य (सूत्रस्थानस्य) स्वास्थ्य चतुष्कम् (५-८ अध्याय)

(As per NEP-2020)

Time : 1:00 Hour]

[Max. Marks : 25

1. स्वास्थ्य चतुष्कम्भां वर्णित मात्राश्रितीय (पंचम अध्याय)ना आधार पर भोराक अने औषधिनुं योग्य मात्राभां सेवन अने तेना शयदा समजावो. 10

Based on the 'मात्राश्रितीय' (5th Chapter) described in स्वास्थ्य चतुष्कम्, explain the uses and benefits of consuming food and medicines in proper quantity.

अथवा / OR

स्वास्थ्य चतुष्कम्भां वर्णित तस्याश्रितीयम् (छठो अध्याय)नो सार लभो.

Write a summary of the 6th chapter 'तस्याश्रितीयम्' described in स्वास्थ्य चतुष्कम्.

2. इन्द्रियोपक्रमणीय अध्यायनुं महत्व समजावो. 10
- Explain the importance of the chapter 'इन्द्रियोपक्रमणीय'.

अथवा / OR

आयुर्वेदनो परियय आपी मानवजुवनभां तेनुं महत्व समजावो.

Introduce Ayurveda and explain the importance of Ayurveda in human life.

3. योग्य विकल्प पसंद करी नीचेना प्रश्नोना जवाब आपो : (कोईपण पांच) 5

Choose the correct option and answer the following questions : (Any five)

- (1) आयुर्वेदना पिता तरकिं कोण ओणभाय छे ?

Who is known as the Father of Ayurveda ?

- (A) चरक (B) सुश्रुत (C) धन्वन्तरी

- (2) आयुर्वेद शब्दनो अर्थ शुं छे ?

What does the word "Ayurveda" mean ?

- (A) योगशास्त्रम् (B) जीवनशास्त्रम् (C) औषधशास्त्रम्

- (3) નીચેનામાંથી કયો પ્રાચીન ગ્રંથ આયુર્વેદનો મુખ્ય સ્ત્રોત માનવામાં આવે છે ?
Which ancient text is considered the main source of Ayurvedic medicine ?
(A) ચરક સંહિતા (B) યોગસૂત્રમ્ (C) ઋગ્વેદ
- (4) આયુર્વેદ અનુસાર માનવશરીર કેટલા દોષોથી બનેલું છે ?
According to Ayurveda, the human body is made up of how many doshas ?
(A) પાંચદોષ (B) ત્રિદોષ (C) ષડ્દોષ
- (5) નીચેનામાંથી કયો દોષ નથી ?
Which of the following is not dosha ?
(A) વાત (B) પિત્ત (C) રક્ત
- (6) આયુર્વેદનું મૂળ કયા વેદમાં છે ?
Ayurveda has its origin in which Veda ?
(A) ઋગ્વેદ (B) સામવેદ (C) અથર્વવેદ
- (7) “અષ્ટાંગ હૃદય” ગ્રંથના લેખક કોણ માનવામાં આવે છે ?
Who is considered the author of the text “Ashtanga Hridaya” ?
(A) વ્યાસ (B) વાલ્મીકિ (C) આચાર્યવાગ્ભટ્ટ:
-